

ARHITEKTURA, ISTORIJA, OBZORJA PROŠLOSTI, PALETA RAVNICE

SOMBORSKI RABIN DR SIMON GUTMAN

Preuzimanje sadržaja sa ove stranice dozvoljeno je samo uz jasno navođenje izvora, naziva i autora, sa linkom ka određenoj stranici odakle je tekst preuzet. Tekst nije dozvoljeno menjati ni na koji način, niti koristiti ga u komercijalne svrhe.

26/03/2019

Milan Stepanović

RAVNOPOLOV

https://www.ravnoplov.rs/uceni-somborski-rabin-dr-simon-gutman/?fbclid=IwZXh0bgNhZW0CMTEAAR2RQtsPGx3xostlk873WH8RtNOVPBGIH9LOsg4WWNL6UBrb6hi57Lv5nl0_aem_ASbQ8rCOvup9AbI7Dd94NSBJgpRBnt3Ou5dkLt0FS2dgHIS3OJ7TFa9FNJiWNY1q3p49mud1i1FAUhviSBNeRTb

M

eđu najuglednijim somborskim intelektualcima između dva svetska rata bio je i dr Simon (Šimon) Gutman, ovdašnji jevrejski sveštenik, nadrabin, publicista i prevodilac, čovek visoke kulture i obrazovanja.

Rođen je 1886. godine, a za somborskog rabina postavljen je 1925. godine. Njegovo postavljenje osnažilo je međusobne veze i kulturno-prosvetne aktivnosti somborskih Jevreja, kojih je u to vreme u gradu bilo oko 1.200, a prevashodno su negovali mađarski jezik i mađarsko nacionalno osećanje. Simon Gutman jedini je među njima potpuno i sa razumevanjem govorio hebrejski, a odlično je poznao mađarski, nemački, srpski i ruski jezik.

Dr Simon Gutman, somborski nadrabin, tridesetih godina 20. veka

Osim dužnosti sveštenika dr Gutman je, od 1929. do 1939. godine, bio i veroučitelj za đake jevrejske veroispovesti u somborskoj gimnaziji, a sve vreme svog boravka u Somboru bio je izuzetno aktivan na polju kulture, kao i na socijalnom zbrinjavanju siromašnijih jevrejskih porodica.

Zdanje nekadašnje somborske sinagoge, polovinom 20. veka

Dr Gutman se bavio i teorijskim radom, pa je pisao verske članke i rasprave u stručnim časopisima i jevrejskim listovima na mađarskom, nemačkom i srpskom jeziku. Krunu njegovog publicističkog rada predstavljala je knjiga „A Szombori zsidók története“ (Istorija somborskih Jevreja), koja je objavljena u Somboru 1928. godine, povodom stogodišnjice postanka i rada jevrejskog verskog i kulturnog društva „Hevra kadiša“ (Sveto društvo). Sa ruskog je preveo „Jevrejsku istoriju“ rusko-jevrejskog istoričara Šimona Dubnova (srpsko izdanje štampano je na 148 strana).

A SZOMBORI ZSIDÓK TÖRTÉNETE

A CHEVRA KADISA SZÁZ ÉVES FENNÁLLÁSA
ALKALMÁBÓL

IRTA
Dr. GUTTMANN SIMON
FŐRABBI

SZOMBOR, 1928.
MILADJEV SZÁVA KÖNYVNYOMDAJA.

Országos Rabbiképző - Zsidó Egyetem Könyvtára

“Istorija somborskih Jevreja” dr Simona Gutmana, objavljena na mađarskom jeziku
1928. god.

Dr Gutman je 1927. g. bio i član Upravnog odbora Somborske štedionice – najstarije somborske banke. Bio je uticajan član somborske masonske lože “Budućnost”.

Umro je u Somboru 1939. godine i sahranjen je na somborskom Jevrejskom groblju.

Jevrejsko groblje u Somboru 1942. god. (fotografija: Stevan Merei)

[Podaci prema knjigama „Znameniti Somborci“ Stevana Vasiljevića, „Somborski Jevreji“ Milenka Beljanskog i „Somborski sinovi udovice“ Karla Hamedera]